

izrazil se je med nekaterimi rodoljubi v Ormoži, da bi bilo dobro, ako bi Holmljanci sami osnovali svojim šolarjem veselico. Gospod dr. Geršak ponudil mu je takoj svojo podporno roko pri tej zadevi. Sedaj so se začele priprave. Krajni šolski svet in holmski predstojnik delala sta na živo jagmo, da je bilo vse v četrteh dneh za veselico pripravljeno. Dekline plele so dve noči vence za olepšanje prostora, na katerem se je veselica vršila. In kaka navdušenost vladala je med njimi! Tukaj slišali so se sladko — zvočni glasovi krasnih slovenskih pesnij, zdaj umetnih, zdaj prostonarodnih, zdaj pobožnih cerkvenih, zdaj veselih pastirskih, da je človeku slušajočemu te čarobne glasove, moralo srce veselja poskakovati! Hvala vam, drage deklince, katere ste imele toliko skrbi, truda in brige za tako hvalevredno podjetje! Rodoljubni dijaki iz okolice priskrbeli so svečanosti primernih napisov, olepšali od zunaj cerkev sv. Janeza krstitelja s podobo jih veličanstva presvitlega cesarja in jej na straneh viseli ste podobi cesarjeviča in jegove soproge. Polno trobojnic vihralo je na cerkvi in krog nje. Okolo dveh popoldne jeli so pokati topiči, da se je slišalo daleč prek Drave na Hrvaško. Gostje prišli so iz Središča, od Svetinj, sv. Miklavža, sv. Bolfanka, a bilo bi jih iz Središča še več, ko bi povabljenec bila prispela o pravem časi povabila, kar je brž ko ne zopet zakrivila iz golega sovraštva do nas c. kr. ormoška pošta. To je gadna zloba. Iz Ormoža prišlo je, se veda vsa k narodnej stranki spadajoča inteligenca, samo g. dr. Petovara smo pogrešali. Kaj je bil vzrok, da ga ni bilo, ne vemo, saj morda ni na stare dni smuknil v nemškutarsko torbo? Okolo pol treh šli so učenci in učenke spremljani od domačih godeev iz šole v lepem redi k cerkvi; kder je bil za govornike postavljen, lepo ozaljšan oder z napisom slavnoznanega pesnika B. Mirana: „Ime slovensko tebi sveto bodi, — Ne srami ga, sramiti ga ne daj.“

(Dalje prih.)

Od Ormoža. (Volitev v okrajni zastop) Ni še dolgo, da se je vršila volitev v okr. zastop na mesto obstopivšega g. Kofler-ja in spet se nam je postaviti na volišče. Vsredo dne 27. t. m. se bode vršila iz skupine velikoposestnikov volitev enega uda v okrajni zastop na mesto umrlega župnika č. g. Majheniča. Kar je bil g. Majhenič kot delaven domoljub, kaj kot neustrašljivi boritelj za pravico, to ni treba na drobno razkladati; bil je z eno besedo: Mož na vsakem mestu. — Treba je tedaj, da se mu v okrajni zastop izvoli vreden naslednik. — Odlični domoljubi ormoški v zvezi z vrlimi Središčani so se v tej zadevi posvetovali in odločili, da se voli č. g. Albin Švinger. župnik pri sv. Miklavžu. On je več let služboval kot župnik v Središču in pozna vse potrebe okraja prav dobro; z njegovim mirnim a odločnim vedenjem si je pridobil občno zaupanje in bo se tudi zaupanja, ki ga njegovi volilci v njega sta-

vimo, pri vsaki priliki vrednega skazoval. — Mi se tedaj obračamo do vseh gg. volilcev, osobito pa do naših kmetskih volilcev in zvestih Središčanov, da se vsi volitve udeležijo; nobeden naj ne ostane doma, tudi pri slabem vremenu ne, ker bode le malo glasov zmago odločilo. Slovenski svet pa naj uže naprej izve imena volilcev, na ktere se slobodno zanašamo in ki bodo due 27. t. m. spet rešili narodno čast ormoškega okraja, ti so: Alt Ivan, Cajnkar Lovro, Erhatič Alojzij, Horvat Anton, Ivanuša Martin, Janžekovič Franc, Jež Andraž, Kolarič Martin, Kral Jožef, Lab Jakob, Lichtenwalner Blaž, Majcen Tomaž, Meško Jožef, Meško Boštjan, Mohorič Jože, Mubič Andraž, Munda Franc, Munda Juri, Munda Šimon, Rajh Alojzij, Zadravec Matjaž, Simonič Jože, Skerlec Martin, Skuhala Anton, Sterman Ivan, Stiberc Blaž in Tomažič Ivan; kot neomahljiv steber pa bodo nam stali vrli Središčani gg. Skuhala, Čulek, Kočever, Klemenčič, Zadravec in Sajnkovič. Gg. volilce opozorimo, da vsak prinese seboj volilno izkaznico (Legitimations-Karte), ter da vsak ob določeni uri pride. — Na svidanje tedaj, dragi rojaki!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Od Gorice peljali so se svitli cesar v Nabrezino. Tukaj je na povelje c. k. namestnika v Trstu, bivšega liberalnega ministra barona Depretisa, okrajni glavar Hänel županu prepovedal cesarja slovenski nagovoriti. Ubogi župan jeclja nemški pa cesar to kmalu opazijo in vprašajo: ali niso tu Slovenci? Tisočerni „živijo“-klici zadonijo in naznanjajo cesarju resnico, katero si c. k. uradniki in privrženci nemško-liberalne stranke prizadevajo zatajiti in prekriti. Spodletelo jim je. V Herpeljah je dež lil pa Slovenci so v velikih trumah čakali na cesarja, ki se pripeljavši takoj podajo kakor oča med otroke rekoč: Smo li Slovenci? Potem so cesar se odpeljali v Pulj (Polo) in dalje v Miramar in Trst, kamor je tudi cesarica, cesarjevič in cesarična prišla. Cesar in jegova rodbina je obiskala mesto in razstavo pa veselje motilo in grenilo je slabo vreme in žuganje italijanskih prekuhuhov. Na poti iz Ronke v Trst zasačili so rogovileža poitalijančenega Nemea in deserterja Oberdanka, ki je 2 bomb peljal na vozičku, da bi „cesarju posvetil“, kakor je žandarju rekel, ki ga je prejel. Žandarja je hotel ustreliti z revolverjem pa ni mogel, ker je za roko bil uže zgrabljen. Zvedelo se je, da je v Trst odpotoval drug prekuhuh, nekov italijanski jud Levy in delavec Alkatore. Ves Trst je razburjen. Dne 18. sept. bil je velik obed v Miramaru; slovenski poslanci Nabergoj in dr. Vošnjak so bili povabljeni; po obedu bila je kranjska deputacija predstavljena cesarici, ki je obljubila drago leto priti v Ljubljano. Živel! Zvečer 19. sept. je cesar s cesarico odpo-

toval na Ogersko. — Nemški liberalci grizejo se med seboj; sedaj so barona Walterskirchna zgubili in dr. Kronawetterja na Dunaji, ki sta silno preganjanje pretrpela, ker sta rekla, da je treba z avstrijskimi Slovani porazumeti se. Odložila sta poslanstvo. — V kranjskem deželnem zboru so slovenski poslanci krepko prejeli nemški „Schulverein“ in mu dokazali, da krivice nganja in prestopa postavne meje. Liberalcem je to huje kakor strupena britva. — Zoper delanje po nedeljah in praznikih prosijo sedaj uže delavci sami državne pomoči. — V Požunu na Ogerskem nameravajo osnovati katoliško vseučilišče. — Železnica iz Budimpešte do Subotice dodelajo uže letos. — Magjarski ministri so v Sarajevu zaukazali, da se imajo dijaki bosenski učiti magjarski. No, vkljub temu ne dorastejo magjarska drevesa do nebes!

Vnanje države. Egipčansko deželo so Angleži sedaj pograbili. Arabi je njihov jetnik; pa ga nečejo ustreliti, ampak kot nesrečnega generala z dobra na stran spraviti s penzijo, da bode mogel živeti. Turškemu sultanu pa sedaj za živi svet ne pustijo v deželo; tako je turški sultan enkrat s svojo trmoglavostjo dobro butnil ob tla, sprva ni hotel, sedaj pa ne sme v Egipt vojakov poslati. — Grki še se niso porazumeli s Turki. — Črnogorski knez biva pri ruskem carji v Petrogradu, ter ga spremlja k bližnjemu kronanju v Moskvo. Njegovo hčerko snubi baje bolgarski knez in ruski car jej boče dati za doto več milijonov rubljev. — Nemški Bismark je malo nevoljen, da so Angleži meni nič tebi nič pograbili Egipt, pa svaje vendar neče pričeti. Stari cesar in cesarica bolehata obadva. Blizu 100 vrlib katoličanov zboruje v Frankfurtu in se posvetuje o svojih versko-političnih zadevah. — Francozom žugajo brezverni socijalisti z novimi homatijami. Gambetta pa vedno pravi, da poprej ne bode dobro, dokler francoska vojska zvezana z rusko ne premaga prusko-nemške in Francozi zopet zasedejo Strassburg, ki je sedaj nemšk. — Na Italijanskem bližajo se novim volitvam, ki utegnejo biti jako burne.

Za poduk in kratek čas.

Dubrovnik.

II. V notranjih sobanah se nabaja prezanimivi arhiv stare republike, pa je slabo vredjen. Velevažne rokopise slovanske, latinske, grške, italijanske, francoske, turške žre dolgoleten prah. Kaj bi našel skrben zgodovinar v tem književnem arsenalu! Čeh dr. Jireček se je mudil le kratek čas v tej bogatej zalogi, pa je že lepih reči napisal in izdal v Dubrovniku. V steno vzdignjena plošča spominja Dubrovnškega Regula, domoljubnega Nikolaja de Bona, ki je bil l. 1678. za svoj Dubrovnik v ječi na Turškem silovito umorjen. Omenjam še kovnico, carino ali dogano — veliko v gotškem zlogu zidano poslopje, pred katero je

usajen visok jambor za mestno zastavo, in stoji „Orlandov stup“ — visok orožen junak, z mečem v roki. Tolmač mi je povedal, da ta podoba spominja mesto zlate in sladke svobode; drugi pa resnijo, da je ta junak palatin Orlando, sinovec Karola Velikega, ki je došel iz Britanije v Adrijo, da premaga morskega tolovaja Spučenta; kar se mu je tudi posrečilo s pomočjo dubrovniških ladij. V zahvalni spomin so mu mestjani postavili ta lepi kip. Spodej na kamnati podlagi je vrezana mera dubrovniškega lakta (51 centm.) v porabo onim, ki so na trgi prodajali tkanino.

Mnogoštevilni zvoniki lepih pa starih cerkev vtiskajo Ragusi pečat verskega mesta. Stolna katedrala, katero so ravno popravljali, je renesanškega zloga v podobi križa sè svitlo kuplo in tremi ladjami. Pred letom 1667. je stala na tem prostoru mnogo lepša cerkva, zidana bojda na stroške angleškega kralja Riharda Levosrčnika. Ko se je ta junak l. 1192. iz Palestine v domovino vračal, bil je od hude burje na morji zgrabljen, tako da je obljubil bram Božji postaviti tam, kder bi si rešil življenje. Sreča ga занese na otok Lokrum ali Lacroma blizu Dubrovnika. Načelnik ljudovlade pa mu ni dovolil, da izpolni obljubo na otoku, nego le v mestu. Cerkva je bila prekrasna, rimskega zloga; stavili so jo 44 let. Pred presbiterijem je stal prestol Dubrovnškega kneza in okolo nja so bili sedeži za svetovalce. Poslopje v srebru in zlatu se lesketajoče, porušil je silni potres l. 1667. (Glej Skurla Dubrovnik 1867). Še le leta 1813. so povzdignili novo cerkvo, ki hrani v velikem altarji podobo „Velika Gospa“, mojstersko delo Ticijanovo, kakor kaže podpis: Ticianus R. R. F. Ta najglasovitejši slikar benečanske šole, rojen l. 1477. na Frijavlskem v Capo di Cadore in umrl l. 1576. v Benetkah, bival je 6 mesecev v Dubrovniku pri familiji Pučić-evi in je med tim naslikal „Mandaljenu“, ki jo hranijo dominikani in pa „Veliko Gospo“. Obe podobi ste velike vrednosti. Prva se ceni 60.000 frankov. Prav lepa in dragocena sta tudi stranska altarja sv. Janeza Nepomučana in sv. Bernarda. Dve marmornati plošči spominjate dva zaslužna moža Tommasa Scottija in Rugjera Bosković-a. V stranski kapelici je preko 180 raznih ostankov, svetih relikvij hranjenih p. glava sv. Blaža, vkovana v čisto zlato, leva roka, vlita v srebro; rebro sv. Avgustina se sveti bogato v zlatu in srebru. — Par korakov od stolnega doma stoji cerkva sv. Blaža ali sv. Vlaha, mestnega patrona in pokrovitelja nekdanje republike. Po 11 stopnicah dosepeš v predvor, ki ga zaljša lično stebrovje. Notranje je razdeljeno v tri ladje. V velikem oltarji stoji drago pozlačen in posrebren kip sv. Blaža, držčega v desnici škofovsko palico, v levi pa Dubrovnik, kakor je bil videti z višine l. 1480. — Očetje frančiškani imajo samostan in cerkvo v najravnejši in najprostornejši ulici: Corso. Pri njih sem prebil nekoliko prav veselih ur. Razkazali